ԻՐԱՒՈՒՆՔ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

Բ. ՏԱՐԻ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1897 — ԹԻՒ 7

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ներկայ 1897 տարեշրջանի
Պուլկարիոյ համար տարեկան 10ֆր
" " 1/2 " 5 "
Արտասահմանի համար " 12 "
" " 1/2 " 6 "
Կանխիկ վճարելի

Նամակ դրամ եւայլն խրկել հետեւեալ հասցէով
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՒՈՒՆՔ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).

Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք ետ չեն դրկուիր եւ յարմար դատուածներն միայն կը հրատարակ[ուին] ...

Ծանուցմանց տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 առ 100 զեղչ կը լինի։

Redaction du journal arménien „Hantes Amsoria“ Vienne

ԿՐԵՏԷ

Ցարօրինակ տեսարան մը կը ներկայէ այս պահուն Կրետէ, որոյ քանի մը քաղաքները մեծ տէրութեանց ծովային զինուորներէն, քանի մը կէտերն ալ հելլենական զինուորներէն գրաւուած են, մինչդեռ կղզւոյն ուրիշ մասերը կը մնան տակաւին Թուրք իշխանութեանց հրամանին ներքեւ, կամ անցած են կրետացի ապստամբներու ձեռքը։

Ոչ եւրոպական զրահաւորներու ներկայութիւնը եւ ոչ տէրութեանց խիստ գիտողութիւնները կրցին Յունաստանը արգիլել գրաւման զօրաբաժին մը ղրկելու Կրետէ, ուր յոյն կառավարութիւնը որոշած է հետզհետէ ամբողջապէս գրաւել, բաց ի այն տեղերէ ուր մեծ տէրութեանց զինուորները մնացած են արդէն։ Միւս կողմէն Դուռը միջազգային իրաւունքի տեսակէտով իրը կը նկատէ կղզին, որուն կուսակալ կ'անուանէ յունազգի բարձրաստիճան պաշտօնեայ մը ու զինուորական հրամանատար՝ Թուրք բաշա մը, եւ Թուրք զինուորներ կը զբաղին ամրոցներ կառուցանելու Գանիայի շուրջը։ Դիւանագիտական յարաբերութիւններն ալ պաշտօնապէս դադրած չեն Թուրքիոյ եւ Յունաստանի միջեւ որոց կառավարութիւնները կը շարունակեն իրարու հետ եղածին չափ կարգադրելու ջանալ առօրեայ սովորական գործերը։

Եւրոպական տէրութիւնները տենդային գործունէութեան մէջ են ռազմավարական տեսակէտով պատրաստ ըլլալու համար հանդէպ ամէն պատահականութեանց։ Պալքանեան տէրութիւնները բանակցութեան մտած են իրարու հետ եւ մասնաւորապէս Պուլկարիա եւ Յունաստան կը ջանան համաձայնութեան մը յանգիլ Մակեդոնիոյ մասին, որոյ դժգոհ տարրերը, ինչպէս կ'ըսեն, ձիւնի հալման կ'սպասեն խլրտելու եւ ապստամբութեան դրօշը պարզելու համար։

Այս կացութիւնը այնքան խառնաշփոթ ու արտակարգ է որ չկրնար երկար տեւել եւ անհրաժեշտ է որ ընդհուպ փոխուի կամ պատերազմի պայթումին երկու հակառակորդ երկիրներու միջեւ, կամ Կրետացիներու արդար պահանջներուն ընդունելութեամբ եւ գործադրութեամբ Եւրոպայի ձեռքով։ Թէեւ սա ջանք չխնայեր համոզելու համար Յունաստան որ ետ կանչէ իր զինուորները եւ վեց տէրութեանց կամքին թողու բոլորովին խնդրին կարգադրութիւնը, սակայն ոչ մի յոյն թագաւոր եւ ոչ մի յոյն նախարարութիւն կրնայ յօժարակամ յանձն առնել այնքան անպատուաբեր ու անխոհեմ նահանջ մը, առանց ինքզինք ենթարկելու ամբողջ յոյն ազգին ծայրայեղ զայրոյթին ու բոլոր աշխարհի արդարացի ծիծաղին։

Յունաստան կրնայ խոնարհիլ միայն Եւրոպայի թնդանօթներուն առջեւ, եւ կան հաւանականաբար տէրութիւններ որոնք կը փափաքին զինու զօրութեամբ հպատակեցնել Յունաստանը իրենց կամքին. սակայն Անգլիա եւ Իտալիա, ուր հանրային կարծիքը իր կշիռը ունի, ցոյց տուին արդէն թէ իրենք ձեռնպահ պիտի մնան, եթէ միւս տէրութիւնները որոշեն զէնքի դիմել Յունաստանի դէմ, իսկ Ֆրանսական ազգին ազատախոհ եւ հելլենասէր մասը, որոյ գլուխն անցած է արին Ռօշֆօր, կը յայտարարէ որ ֆրանսական մարտանաւ մը Յոյներուն դէմ արձակուած առաջին թնդանօթը նոյն ժամուն պիտի տապալէ ֆրանսական նախարարութիւնը, որ ժամանակ իսկ չպիտի գտնէ ինքզինք արդարացնելու փորձ մը ընելու խորհրդարանին առջեւ։

Իրերու այս վիճակը աչքի առջեւ ունենալով, Սուլթանի մեծ բարեկամը, Վիլհելմ Կայսր Գերմանիոյ, առաջարկեց միւս տէրութեանց պաշարել յունական բոլոր նաւահանգիստները եւ այս եղանակով ստիպել յոյն կառավարութիւնը դադրեցնելու իր զինուորական գործողութիւնները եւ հեռանալու Կրետէէն։ Այս առաջարկը այժմ լուրջ նկատողութեան առնուած է տէրութիւններէն, որոնք տակաւին չգիտցուիր թէ ի՛նչ որոշման պիտի յանգին վերջապէս։

Այն պատճառները, որոնք արգելք եղան բոլոր տէրութեանց համաձայնութեան՝ Յունաստանի դէմ զինուորական զօրութիւն գործածելու մասին, չպիտի ներեն նոյնպէս որ համաձայնութիւն գոյանայ պաշարման խնդրոյն մէջ։ Անգլիա, Իտալիա, Թերեւս նաեւ Ֆրանսա հաւանականաբար պիտի ընդունին գերման կայսեր առաջարկը սա պայմանով միայն որ տէրութիւնները պաշարման ձեռնարկելէ առաջ որոշեն օժտել Կրետէ ներքին ինքնօրէնութեամբ մը՝ նման այն վարչութեան որով Արեւելեան Ռումէլի կը կառավարուէր երբեմն։ Յոյները սիրով պիտի ընդունին այսպիսի կարգադրութիւն մը, որով քայլ մը միայն մնացած պիտի ըլլայ Կրետէի միացման Յունաստանի հետ։

Եթէ Եւրոպա չհամաձայնի եւ — ինչ որ բնաւ հաւանական չէ — որոշէ իր մարտանաւերը ետ կանչելով ձեռնպահ մնալ, յաջողութեան յոյսերը Յունաստանի կողմն են որոյ ժողովուրդը ամէն տեսակ ծայրագոյն զոհողութեանց պատրաստ է եւ որ պիտի ունենայ իր օգնականները Պալքանեան պետութեանց մէջ, մինչդեռ Թուրքիա կը գտնուի կազմալուծութեան մէջ զինուորական, ելեւմտական եւ վարչական տեսակէտներով, պաշարուած է իր հետ հաշիւներ ունեցող թշնամի պետութիւններէ եւ իր կառավարութիւնը չկրնար յենուլ ժողովրդին զոհաբերութեան եւ համերաշխ զգացումներուն վրայ։

Ամէն պարագայի մէջ Յունաստանի յանդգնութիւնը, որով եւրոպական դիւանագիտութեան դիմումներուն հակառակ կը շարունակէ զօրք ղրկել Կրետէ, պիտի ստիպէ տէրութիւնները դուրս տալ իրենց գոյները. ասով պիտի պարզուի նաեւ Եւրոպայի վերջնական դիրքը Թուրքիոյ եւ ծրագրեալ բարենորոգմանց նկատմամբ եւ թերեւս վերջ մը գտնէ այն տարտամ ու անորոշ կացութիւնը, ուր Հայ ժողովուրդը կը մնայ տարիներէ ի վեր տէրութեանց անվերջ բանակցութեանց պատճառաւ։

Անկարելի չէ նաեւ որ հուսկ ուրեմն նոյն իսկ վեց պետութեանց մէջ ծագին ծանր անհամաձայնութիւններ, որք ուղղակի յանգին եւրոպական պատերազմի մը։ Իբրեւ մարդ չենք փափաքիր այդպիսի վախճանի մը որ միլիոնաւոր մարդերու ջարդին եւ թշուառութեան պատճառ պիտի ըլլայ, սակայն իբր Հայ պատճառ չունինք երկնչելու եւրոպական պատերազմէ մը, զի չկայ մեզ համար վատթարագոյն վիճակ մը քան այժմեանը եւ իրաց ոեւէ փոփոխութիւն մը կրնայ միայն մեր կացութեան բարւոքման ծառայել։

ՆՊԱՍՏԻ ԳՈՐԾՆ
Ի ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Կիմանանք թէ Օր. Ֆրայզըր այս օրերս յարմար դատած է գաղթականներուն տրուած նպաստներուն վրայ մեծ զեղչ մը կատարել։ Հացը, որ մինչեւ ցարդ մարդ գլուխ մէկ քիլօ կ'իյնար, այսուհետեւ կէս քիլօի վերածուած է՝ թէ ընտանիքներու եւ թէ ամուրիներու համար հաւասարապէս։ Կերակուրը որ առ հասարակ կարօտ եղողներու կը բաշխուէր, այլ եւս միմիայն էրիկ մարդ չունեցող ընտանիքներուն եւ մարմնական տկարութիւն ունեցող ամուրիներուն պիտի տրուի։

Նպաստի միւս ճիւղերն ալ ինքնին դադրած են, ամէն մարդու պէտքն արդէն քիչ շատ հոգացուած ըլլալով։

Նպաստի նուազման գլխաւոր շարժառիթը կը նկատուի Հնդկաստանի մէջ տիրած ահռելի սովը, որուն հազարաւորներ զոհ գացին։ Պուլկարիոյ հայ գաղթականներուն սահմանուած գումարէն մաս մը այդ սովեալներուն յատկացուեր է։ Գէթ այսպէս կը յայտարարէ Օր. Ֆրայզըր՝ նպաստներու այս զգալի նուազման իբրեւ շարժառիթ։

Այս բան յուսահատութիւն պատճառելու չէ սակայն Վառնայի բազմաթիւ գաղթականներուն։

Ձմռան խստութիւններն այլ եւս մօտ են վերջանալու, եւ ով որ աշխատութեան կորովով զինուած է, կրնայ յաջողիլ քիչ շատ, թէեւ դժուարութեամբ, իր ապրուստը ճարելու միջոցները ձեռք բերել։ Որովհետեւ այս ընթացքով հաւանական կերեւի թէ այսուհետեւ նպաստի բաշխումը կարճ տեւողութիւն մը պիտի ունենայ, պէտք չէ այլ եւս դանդաղիլ հաց ճարելու միջոցներուն վրայ խորհելու, միայն ուրիշին օգնութեան վրայ վստահելով։

ԴԱՐՁԵԱԼ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

Եւրոպական ազգերը բոլորովին անջատած են իրարմէ կրօնքն ու պետութիւնը։ Եթէ այս անջատումը չըլլար, քաղաքակրթութիւնը անհունապէս պիտի վնասուէր և Եւրոպացին չպիտի վայելէր այն հաւասարութիւնն ու ազատութիւնը որով այսօր կը պարծի։ Եթէ այս ճշմարիտ է նոյն իսկ քրիստոնէութեան նկատմամբ, որոյ առաջին պատուիրանը սէրն ու ներողամտութիւնն է, ուրեմն ի՞նչ բարենորոգում և ի՛նչ Սահմանադրութիւն կարելի է սպասե՛լ Թուրքիայէն, երկրէ մ'ուր ի մի ձուլուած են պետութիւն ու իսլամութեան պէս աններող կրօնք մը և որոյ բնակիչները այնքան այլացեղ և այլակրօն են։

Իսլամական անհանդուրժողութեան իբր փաստ առաջ կը բերե՛նք Գուրանի Ք. գլխէն սա հատուածը.

«Մեռցուր զանոնք (անհաւատները) ուր որ գտնես, և քեզ վանած տեղէն վանէ՛ զիրենք։ Երբ անհաւատներու դէմ ելնես, սպաննէ զիրենք՝ առատ ջարդ մը տալու չափ և չարչարէ զիրենք խըստիւ։ Երբէք վատութիւն ցոյց մի՛ տար և երբէք անհաւատներուն «խաղաղութիւն» մի՛ գոչեր։ Երբ դուք զօրաւոր էք, Աստուած ձեզ հետ է»։

Ռուսիա տպուած Գուրանի հայերէն թարգմանութեան մէջ կը կարդանք.

«Խնայէ հոգիին այն անձին, որքան ատեն հրամաններդ կը կատարէ. երբ անսաստէ, սպաննէ՛ զինք և ունեցածը գրաւէ։»

Անցողակի յիշենք որ երբ նկատի ունենանք Գուրանի այսօրինակ պատուէրները, շատ տրամաբանական պիտի գտնենք Հնդկաստանի իսլամներուն այն կարծիքը թէ «Հայերը այսպիսի ջարդի մը արժանի էին», ինչ որ Թայմս հրատարակեց դեկտ. ամսոյ իր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ։

Իսլամները իրե՛նց ստացած կրօնական մոլեռանդ դաստիարակութեան հետևանօք ինքզինքնին տէր գիտեն քրիստոնէին կեանքին, պատւոյն և ստացուածքին, որոց չդպչելն իբր շնորհ մը կը նկատեն իրենց կողմէ, հետևաբար կեղեքումներու դէմ արդար բողոք մը, բռնաւորական անիրաւ հրամաններու դէմ ամենափոքր ըմբոստութիւն մը մուսլիմանին իրաւունք կուտայ կապտելու ըմբոստ քրիստոնէին ստացուածքը, պատիւն ու կեանքը. այս պատժէն նա կրնայ ազատիլ միայն իսլամանալով, այդ ալ ոչ միշտ, ինչպէս տեսնուեցաւ հայկական ջարդերուն ժամանակ։

Քրիստոնեայ հպատակներու ջարդերը աւանդական են Թուրքիոյ մէջ, և ինչպէս Յոյները, Ուլահները, Սերպերն ու Պուլկարները, նոյնպէս ալ Հայերը պարտէին անցնիլ թրքական սրէն՝ միայն սա տարբերութեամբ, աւա՛ղ, որ ուրիշ ազգեր ջարդուելէ յետոյ իրենց փրկութիւնը գտան Ռուսիոյ շնորհիւ, մինչ մեք, Հայերս, այդ պաշտպանութենէն զրկուելով բնաջինջ ըլլալու վտանգին մէջ կը գըտնուինք այժմ։

Եւ Երիտասարդ Թուրքերն — մըտածեցէ՛ք — կ'ուզեն հաւատացնել թէ Թուրքերն ու առ հասարակ իսլամները քրիստոնէից ոչ կրօնին կը խառնուին և ոչ անոնց ազգ. ներքին գործերուն, այլ ընդհակառակը կը պաշտպանեն անոնց կրօնն ու ազգութիւնը։ Ի՛նչ սքանչելի պաշտպանութիւն է այս, որոյ շնորհիւ Թրքահայերուս թիւը 70-80 տարիէ ի վեր նուազած է կիսովին, մինչդեռ Ռուսահայք կը բազմանան նշանաւոր համեմատութեամբ։

Թո՛ղ ներեն ինձ Երիտասարդ Թուրքերը յաւելուլ թէ ոչ միայն թուրք կառավարութեան իսլամական հիմերու վրայ կանգնած ըլլալը անբաւական արգելք է արդարութեան և հաւասարութեան և հետևաբար նաև իրական բարենորոգմանց ներմուծման ամէն ցեղի և կրօնի համար անխտիր, այլ և թուրք ժողովրդին կը պակսին այն ցեղային յատկութիւններ, որոնք հարկաւոր են՝ բառին եւրոպական իմաստով պետութիւն մը կազմակերպելու և պահպանելու համար։ Թուրքերը չունին ազգային գոյութիւն հիմնեալ բարոյական ոյժերու վրայ. իրենց գրականութիւնը, բանաստեղծութիւնը և տաղերն իսկ արաբական կամ պարսկական են։ Իրենց մէջ երևցած էն նշանաւոր մարդիկ կամ Ալպանիացի կամ Սերպիացի կամ Ցաղիստանցի են, կամ ուրիշ ցեղերու կը պատկանին ընդհանրապէս։ Կանոնաւոր պետութիւն մը հիմնելու կարողութիւնը կոչում մ'ընէ, որ ամեն մարդկային համախմբումներու տրուած չէ և որոյ տէրը չեն կարող ըլլալ բիրտ ոյժը և բազմութիւնը, ոչ ալ կրօնամոլութիւնը։ Եթէ այսպէս չըլլար, շատ ազգեր իրենց տէրութիւնը չպիտի կորսնցնէին և չպիտի անհետանային։

Եթէ Թուրքիա կանոնաւոր վարչութիւն մը յօրինելու, սահմանադրական և այլ կարգի բարւոք օրէնքներով բարենորոգուելու ընդունակութիւնը ունեցած ըլլար, արդէն շատոնց և մանաւանդ վերջին ռուսօ-թուրք պատերազմէն ետքը պիտի ուշաբրէր և տեսնելով այն անդունդը, ուր իր վարչական դրութիւնը անվրէպ պիտի առաջնորդէր զինք, պիտի ջանար հիմնական բարենորոգումներու միջոցաւ խոյս տալու սպառնացող ահաւոր անկումէն։

Րէշիտներ, Ալիներ, Ֆուատներ և Միտհաթներ չէին կրնար հեռուէն չնշմարել վտանգը, սակայն ի՞նչ կ'արժէին անհատական ոյժերը՝ ազգային անընդունակութեան և ընդհանուր կրօնական մոլեռանդութեան պէս ահագին արգելքներու հանդէպ։

(Շարունակելի)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կալաց 30 Յունվ.

«Իրաւունք»ի ընթերցողներուն արդէն ծանօթ է Իւերէկ գիւղաքաղաքին Նոյեմբեր 18ի կոտորածը։

Նոյնտեղէն հասած նամակներ նորանոր սարսափներ կ'ուրուագծեն կրկին. յունուար 9 թուակիր նամակ մը կ'ըսէ.

«Մեր այժմեան կացութիւն աւելի վատթարացած է, քան երբեք։ Ամէն օր մեր աչքի առջև ունինք Նոյեմբեր 18ի չարաշուք տեսարանը. փոխանակ խուժանին, ոստիկաններ կը վխտան փողոցներուն մէջ, կը մտնեն տունէ տուն և հարկի պատրուակին տակ կը կապտեն մեր մնացած ինչքեր։ Առաջինք սպանեցին, թալնեցին ու հեռացան, ասոնք ամենօրեայ են. մութնիլուսին, դրացւոյդ դրան խորտակումի ձայնէն կարթննաս սրտադողով։

Իւերէկը բոլորովին աւերակ դարձաւ։ Հո՛ն մոխրակոյտ մը, որմէ՝ մրկուած նշխարներու բոյրեր կ'առնես դեռ . . . . ։ Հոն խորշ մը, ուր մորթեցին ծերուկ ու մանուկ ապաստանեալը . . . . . ։

Այն փողոցներ, տուներ ու խանութներ, ուր սրսկուեցաւ նահատակի մը վերջին շիթը, հնացեալ ուխտավայրերու սրբութիւնն ստացան։ Սարսուռով խառն սուրբ պատկառանքով մը կ'ընթանամ ստէպ այն երկայնաձիգ պողոտայէն ուր կթոտեցան մեր հօր քայլեր, ու կտոր կտոր պատառեցին զինքն սրազէն գայլեր։

Հապա՛ ա՛յն լեռներ . . . . . ։

Հոն ինկող նահատակներու արեան բուրումն, ցուրտ քամիին հետ կը տարածուի ամեն կողմ՝ լերանց ու բլուրներու վրայէն։ Մեր քեռայր լերանցամէջ ճանապարհին վրայ ին ձգեր. եղբայր, պզտիկ որբուցածներ մէկիկ մէկիկ ցոյց կուտան այն լեռը, ուր ինկած են իրենց հայր և ազգականք . . . ։

Մեծ է Մուսիսի Աստուածը. վրէժխնդի՛ր՝ Աբէլներու Աստուածը։

Անցեալ օրեր, հրաշալի մի վրէժխնդրութիւն մի քիչ կակղացուց կայէն-մուսուլմաններու սիրտերը։ Ճեպիտէլիկ Իպրահամը, դատարանի առջև երդուընցաւ թէ ոչինչ է կողոպտած, և հետևեալ օրը ինկաւ սատկեցաւ։ Վայրկենական է, ո՛ղբայր, գորա գործած ապաւորութիւնը. տաճիկներ միշտ պատրաստ են զմեզ սպաննելու, սակայն մենք ո՛չ սպաննուելու։ Աստուած ամեն մէկ վայրկենին Ճեպիտէլիկներ չպակսեր։ Անցեալ տարւոյ դեկտեմբերի, և այս տարւոյ նոյեմբերի դէպքեր ալուր դաս մը կուտան մեզ. անցեալ տարի, աչքովդ տեսար, ի՞նչպէս կորակոր յետս ընկրկեցան երբ ինքնապաշտպանութեան էինք դիմած. իսկ այս տարի կոտորուեցանք, երբ անխոհեմաբար ցրուեցանք տաճիկ գիւղերն ու այգիները . . . . ։

Եղբա՛յր, մահէն սեւ, մահէն խոժոռ են դրամահաւաքներու դէմքերը. թէ հին և թէ նոր հարկեր խստիւ կը պահանջուին»։

Հ. Ա.

Բարիզ 2/14 փետր.

Այստեղի Երիտասարդ Թուրքերը քանի մը մասի բաժնուած են։ Ահմէտ Րիզա պէյ մէկ երկու համախոհներ ունի, որոնք առելի դարձած են միւս խմբակներուն. առանցմէ մէկին գլուխը կը գտնուի գնդապետ Շէֆիգ պէյ, որ Աքեա աքսորուած և յաջողած էր իր բերդարգելութենէն խոյս տալ Տ. Տօպեանի հետ։ Մուրատ պէյ ալ ունի հետևորդներ, սակայն չունի որոշ տարբեր ուղղութիւն մը և կըտարուբերի միւս խմբակներուն միջև։

Երիտասարդ Թուրքերու մէկ մասը իրեն նպատակ ընտրած է յեղափոխութիւնը և շատ կը համակրի մեր Հ. Յ. Դաշնակցութեան որոյ հետ յարաբերութեան և բանակցութեան մտած է։

Քանի մը օր առաջ մեր ազգակից նշանաւոր դաշնակահար Տ. Վահրամ Սվաճեան այստեղ նուագահանդէս մը տուաւ, ուր հայ բարձր դասակարգը իր բացակայութեամբ կը փայլէր և որ անկայն փայլուն յաջողութիւն մ'եղաւ հայ արուեստագէտին համար։ Բարիզեան խստապահանջ երաժշտասէրները որ անշուշտ եկած էին տեսնել թէ արևելցի մը ի՛նչ աստիճան ընդունակ է յաջողութեամբ նուագելու եւրոպական այնքան դժուար եղանակներ, իրենց անչափ գոհունակութիւնը արտայայտեցին՝ որոտալից ծափահարութիւններով։ Նուագահանդէսին յայտագիրը բաժնուած էր երկու մասի, մին հայկական և միւսը եւրոպական։ Երբ Տ. Սվաճեան ըսկսաւ իր արուեստական բոլոր ճարտարութեան կիրառութեամբ նուագել «Արաքսի Արտասուքը», արտակարգ ապաւորութիւն մը յուզեց բոլոր հանդիսականները և արտասուքով լեցուեցան Հայոց աչքերը. կարծես սրահը Երասխ գետին պէս ալեկոծութեան մատնուած՝ իր ծափերով ամպի նման գոռալով փրփուր կը հանէր իր տակից։ Դաշնակը Բարիզի ամենէն երևելի գործարանին կը վերաբերէր. գործարանատէրը, Տ. Բլէյէլ, այնքան զմայլեցաւ հայ դաշնակահարին արուեստին, որ ի նշան իր խորին համակրութեան անոր նուիրեց՝ միայն նշանաւոր նուագահանդէսներու մէջ գործածուելու յատկացուած այդ դաշնակը, որոյ արժէքը առնուազն 7000 ֆրանկ կը գնահատուի։

Ապրի՛ն Սվաճեանի նման արուեստագէտները, որոնք իբր փայլուն ապացոյց Հայուն ընդունակութեանց՝ անոր ազգային վարկը

կը բարձրացնեն օտարներու առջեւ. Նոքա ազգին պարծանքն են ։

Կ. Պոլսեցի մի երիտասարդ, Տ. Կ. Պապայեան, Ֆրանսական վարժարաններու մէջ պանրաշինութիւն, կենդանաբուծութիւն եւ գիւղատնտեսական ուրիշ ճիւղեր սորվելէ ետքը՝ իր խնդրանքով Ֆրանսական ընկերութեան մը կողմէն Հոլանտա կը ղրկուի, տեղւոյն համբաւաւոր պանիրին պատրաստութիւնը ուսումնասիրելու համար, որոյ ամեն գաղտնիքները ծանօթ չէին ոչ-հոլանտական գործարաններուն ։

Տ. Պապայեան կը յաջողի Հոլանտայի պանրագործ վարպետներու համակրութիւնը գրաւել եւ անոնց միջոցաւ տեղեկանալ հոլանտական պանիրին պատրաստութեան ամեն մանրամասնութեանց եւ կը վերադառնայ Ֆրանսա իր արհեստն ի գործ դնելու զինք ղրկող ընկերութեան աջակցութեամբ ։ Հայ արհեստագէտը կը հնարէ նաեւ մի կատարագործեալ մամուլ (press) որով կը շինէ իր պանիրները աւելի համեղ քան բուն հոլանտականն։ Մեր սրտագին շնորհաւորութիւններ մեր ազգնիւ արենակցին ։

Տ. Այատրեան

Ռուսճուք 7 փետր.

Նպաստընկալ գաղթականներէն 100-150 հոգի, մեծ մասամբ պարզամիտ եւ անմեղ գաւառացիներ, թելադրուած քանի մը անխոհեմ ընկերներէ՝ ուղեցին անյարմար եւ անպատշաճ եղանակաւ յայտնելու անգլիացի Օրիորդ Լօնկին թէ իրենց բաշխուած նպաստները անբաւական են ։ Մեր եղբայրները իրենց պէտքերուն գոհացումը փոխանակ խոնարհ եւ պարկեշտ կերպիւ խնդրելու, լաւագոյն սեպեցին բռնի եւ կոշտ միջոցաւ մը պահանջել իրենց անմխիթար կացութեան դարմանումը ։ Բարեսիրտ Անգլուհին փորձեց նախ քաղցրութեամբ համոզելով զանոնք իրենց տեղերը վերադարձնել, բայց տեսնելով որ իր գործը խօսք չհասկցող ամբոխի մը հետ էր, կը հարկադրուի ոստիկանական միջամտութեամբ զիրենք հանդարտեցնելու ։

Դժգոհներու այս միամիտ դաշնակարգը՝ որ համախմբուած էր Թատրոնի շէնքին առջեւը, անգլիական դեր-հիւպատոսին յորդորանօք եւ համոզումներին սպառնալիքին տակ ցրուեցաւ ։

Պարագլուխներէն մին նոյն օրը ձերբակալուեցաւ եւ այժմ բանտին մէջ կը քաւէ իր անմտութիւնը ։ Անոնց մէջ գտնուեցան եւ այնպիսիներ որ մինչեւ իսկ օրիորդին վիրաւորիչ խօսքեր ուղղելու լրբութիւնը ունեցան ։

Այս տխուր դէպքը մեծ ցաւ պատճառեց թէ բնիկ թէ գաղթական ազգայիններու ողջամիտ դասակարգին. սոքա Օրիորդին գոհացում մը տալու փափաքով փութացին անոր ուղղել ցաւակցական բազմաստորագիր նամակ մը որով իրենց խորին վիշտը յայտնելով իրենց գաղթական ազգակիցներուն անվայել վարմունքին համար, կը խնդրեն Օրիորդէն անյիշաչար գտնուիլ անոնց նկատմամբ, նկատողութեան առնելով թէ իրենց տգիտութեամբ խաբուած ու գործիք եղած են քանի մը անխիղճ մարդոց եւ մասնաւորապէս այնպիսիներու որոց նպաստ տալ վերջերս Օրիորդը մերժած էր ամենայն իրաւամբ ։ Նամակագիրները կը յայտնեն նաեւ թէ ոչ միայն իրենք այլ եւ ցուցարարներէն զատ՝ Ռուսճուքի բոլոր Հայերը կը դատապարտեն եպերելի արարքը, զոր հետեւաբար անարդար եւ անտրամաբանական պիտի լինէր վերագրել հայ ազգին, ինչպէս յաճախ կը պատահի նմանօրինակ պարագաներու մէջ ։

Ղ.

Փ. Պօլիս 28 յունվար

Թաղ. խորհրդոյ միջոցաւ կազմուած գաղթականաց Յանձնաժողովը օգտակար եղաւ իր սահմանափակ գործունէութեան չափով. եթէ իր անդամները գործին քիչ մ'աւելի սիրով փարէին եւ փոխանակ շաբաթը մէկ անգամ նիստ կազմելու, նախկին յանձնաժողովի պէս շաբաթ երկու եւ ի հարկին՝ երեք անգամ խորհուրդ կազմէին, հարիւրաւոր կարօտելոց պէտքերն մատակարարելու գործը լաւագոյն վիճակի մը մէջ պիտի գտնուէր եւ օրական դործառնութեանց զեկը թերեւս չպիտի յանձնուէր այնպիսի մէկուն, որ անձեռնհաս կերեւի իր ստանձնած պաշտօնին համար ։ Այներեւ է որ յանձնաժողովին տրուած տեղեկութիւնները ճիշդ եւ անաչառ չեն, վասնզի կան խիստ պէս կարօտ գաղթականներ, որ կը զրկուին նպաստէ, մինչդեռ կը նպաստաւորուին այնպիսիներ, որոնք միջոցներ ունին իրենց ապրուստ ճարելու ։ Ցաւալի է որ յանձնաժողովի փութաջութիւնը եւ ուղղամտութիւնը չարաչար կը գործածուին ի վնաս այն գաղթականներու որոնք իրօք արժանի են հանրային գթասիրութեան։ Յանձնաժողովին ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք առ այս ։

Մինչդեռ ուրախութեամբ կիմանանք թէ մեր Ռուսճուքի ազգակիցներ միայն ընթերցարանով մը չգոհանալով, լսարան մ'ալ հաստատած են, ազգին քաղաքիս գրասիրաց եղբայրութիւնը, որ տասնեհինգ տարիէ ի վեր գոյութիւն ունի, փակեց իր ընթերցարանը զոր բացած է երեք տարի առաջ ։ Մանուկներու ջանքով այժմ լսարան մը հաստատուեցաւ ազգականց վարժարանին մէջ. ամեն կիրակի դիշեր բանախօսութիւններ տեղի կունենան, սակայն դժբաղդաբար թէ խօսողներու եւ թէ լսողներու թիւը հետզհետէ կը պակսի ։ վերջին անգամ միայն մէկ խօսող գտնուեցաւ, իսկ ունկնդիրներուն թիւը իջած էր սովորական թիւէն մէկ քառորդին ։ փափաքելի է որ Գրասիրաց եղբայրութիւնը մասնաւորներու ջանքերուն օժանդակէր եւ միջոցներ ձեռք առնէր լսարանը աւելի հրապուրիչ ընելու ժողովրդին համար. բանախօսներ ալ չպիտի պակսին այն ատեն ։

Պապիկ

Պուրկազ 31 յունվար

Ազգային գործեր դեռ եւս հեռի են գոհացուցիչ վիճակ մը ունենալէ։ Ազգ. վարժարանը մի քանի աւուր դադարէ մը վերջ վերաբացուեցաւ թէեւ, բայց միշտ անյարատեւ նըկատելու ենք իր վիճակ, ցորչափ վարժարանի վարձքի եւ պաշտօնէից ամսականներու խնդիրներ չեն լուծուած ։ Պաշտօնական ազդարարութեան մը համաձայն՝ վարժարանի շէնքին տէրը պարտաւորած է լռել ու առ այժմ չպահանջել վարձագին՝ Թաղական խորհուրդը կը շարունակէ իր գործը մի եւ նոյն ուղղութեամբ, առանց խառնուելու վարժարանին ու կ'աշխատի եկեղեցւոյն պարտքերը վճարել, որոնք բաւական կարեւոր գումարի մը հասած էին վերջերս ։ Հոգաբարձուներէն երկուքը զգալով այն ծանր պատասխանատուութիւնը, որուն տակ կը գտնուէին, իրենց հրաժարականները կառավարութեան տալու խոհեմութիւնն ունեցան, եւ հեռացան բոլորովին ազգային գործերէ. իրենցմէ մին ալ արդէն վաղուց հրաժարած էր. այժմ կը մնան միայն երկու հոգի, որոնց բանիլիք ընթացքը պիտի լինի, կարծեմ, իրենց ընկերներուն օրինակին հետեւիլ, եւ ազատել ազգը այն խառնաշփոթ վիճակէ, որուն մէջ ինկած է զուտ անձնական հաշիւներու եւ սնհատական սխալներու ու կիրքերու պատճառաւ, որոնց յագուրդ տալու համար ազգ. շահերը առաւթուր ընել՝ հիւլէի մը չափ իսկ նշանակութիւն չունի շատ մը մեծապատիւ պարոններու աչքին ։ կարգ մը կեղծ ազգասէրներու դիմակն վար առնել մեր պարտականութիւնը պիտի լինի ապագային։ Ասկէ միքանի օր յառաջ Թաղապետութեան բժիշկը իր օգնականով քաղաքիս օտարազգի կրթական հաստատութեանց պաշտօնական այցելութիւն տալով, ադոնց մէջ ամենամաքուրը եւ իր դրութեամբ ու կահ կարասիներու կանոնաւորութեամբ արդի մանկավարժական պահանջմանց համապատասխանող՝ միմիայն Հայոց վարժարանը տեսած լինելը պաշտօնագրով մը իմացուցած է առ Թաղապետութիւն ։ Ուսեալ կարծուած դասակարգ մը իր էնթրիկը կը շարունակէ, ժողովուրդը անտարբերութեամբ կը դիտէ զայդ, իսկ վարժարանը բարձի թողի եղած է բոլորովին, զուրկ ամենօրեայ պիտոյքներէ ու նիւթական միջոցներէ ։ Այո՛, պիտի հասկնանք մի օր մեր գործած սխալը, բայց գուցէ այնքան ուշ, որ այլ եւս անդարմանելի լինի չարիքը ։ Իցի՛ւ թէ սխալէի իմ ենթադրութեանց մէջ ։

Բռնութիւնը հայ վարժարանները փակեց Հայաստանի մէջ, իսկ մենք մեր ձեռքով կ'աշխատինք զանոնք փակել Պուլկարիոյ մէջ ։

ՊԱՂՏԱՆ ԻԹԹԻՖԱԳԸ

Պազը շայանը էհէմմիյէթ մէնպալարտան չույու պուլան հավատիսաթա նազարէն, Աթինատա պուլունան Պուլկարիա մասլահաթկիւզարը վէ Եունան հիւքիւմէթի պէյնինտէ միւզաքէրէլէր ճէրէյան իթմէքտէ տիր ։

Ջաննիյաթա կէօրէ՝ Մաքէտոնիա մէսէլէսինտէ Եունան վէ Պուլկար հիւքիւմէթլէրի նէքտիկէրինէ մուղայիր օլան մէնֆաաթլարը պէյնլէրինտէ թամթը պիր եէրէ պաղլայուպտէ, Թիւրքիանըն էվրօբա գըթասընտա զուլմ ալթընտա պուլունան էհալիի գուրթարմաք վէ Թիւրք հիւքիւմէթինի էվրօբատան գալտըրմաք մագսատի իլէ միւզաքէրաթ վէ միւլահազաթտա պուլընմագտա իմիշլէր ։

Հէր հալտէ շու մագսատըն գուվվէի գաշիրէ չըգմասը պէօյլէ տէվլէթլէրին պաղըսըըն խօշընա կէլմէյէճէք իսէ տէ, պաղըսընտան տա պէյէնիլէճէկի շիւբհէսիզ տիր

Մաքէտոնիա մէսէլէսինտէ Պուլկարիյա վէ Եունանիսթանըն բէգապէթ իտէն Սըրպ վէ Ռոմանիա հիւքիւմէթլէրինին տախի պէօյլէ պիր իթթիֆագա արզուքէշ պուլընմայըը եալընըզ պիր շարթա միւթէվագըֆ տըր, եանի խասսա ատամըն միրասընտան պիրէր ուֆագ հիսսէ տէ քէնտիլէրինէ չըգարմագլէ իքթիֆա իտէճէքլէր տիր ։ Զաթէն Սըրպլըր իւք եազտա Մաքէտոնիատա իմթիյազ չըգարմագ իչին հազըրլըգ կէօրմէքտէ տիրլէր. Ռոմանիա հարպիյէ նազըրը տախի 3,000,000 ֆրանգ թէտարիքաթը հարպիյէ իչին հիւքիւմէթտէն պիր զամմիյաթ իսթէմէքտէ տիր. Եունանլըլար գաթէն Թիւրքիա սինօրընա ասքէրլէր կէօնտէրտիլէր վէ կէօնտէրմէքտէ տիրլէր. Պուլկարիստա իսէ, Սթրանճա վէ Մաքէտոնիա գոմիթէլէրի եէլէրի գըըճտա եազ գաբուլարընըն աչըլմասընա պէքլէյօրլար ։

Շու տէօրթ խրիսթիյան միլլէթլէրին կէօզլէրի պիր նօգթայա պագտըղը հալտէ, ատավէթի պէր թէրաֆ իտիպտէ գարտաշ կիպի միւթթէֆիգէն ուֆագ պիր հարէքէթլէ խասսա ատամըն վիճտանընի մէյտանտան գալտըրմագ քէնտիլէրինէ էն ֆայտէլէ պիր թարիգ օլտըղընը կէօրմիւշէր տիր։ Աթինատաքի Պուլկարիա մասլահաթկիւզարը շու թէշէպպիւսինտէ քէսպի մուվաֆագիյէթ իթտիկինտէ, Պէլկրատ վէ Պուքրէշտէ

այնը մուվաֆագիյեթի էլտէ իթմէք բէք գօլայ օլաճագ տըր։ Օլվագըթ Պուլղար հիւքիւմէթլէրի տիկէր մուազզամ տէվլէթլէրին նէզտինտէ ալէթ օլմագտան գուրթուլուպ, քէնտի խուսուսի բօլիթիգալարը թութմայա քեսպի մուվաֆագիյէթ իտէճէքլէր տիր, պու իսէ շու ուֆագ միլլէթլէր իչին սաատէթ ու թէրէգգըյաթ ասըրն քիւշատը տիմէք տիր։

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ԸՆԿԵՐ.

Շու կիւնլէրտէ Վարնատա ,,աղքատախնամ'' նամ պիր շիրքէթ թէշքիլ օլընմըշ տըր։

Պու կիպի շիրքէթլէրին թէշէքքիւլ իթմէսինտէն պէյանը խօշնուտիյէթ իթտիկիմիզ սըրատա, խահիշլէ պաշլանըլուպտէ, ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա խիւզ իւսթիւնէ պըրագըլմըշ օլան շիրքէթլէրին հալլարընա աթֆը նազար էյլէտիկիմիզտէ՝ նէ տէրէճէտէ մահզուն օլտըղըմըզը թարիֆէ հաճէթ կէօրմէյիզ։

Հասըլաթը ,,ընկերութիւն''ա աշիտ օլմագ իւզրէ՝ շէհրիմիզտէ խարըն ադշամ ,,Մարիժան'' նամընտա քէտէրնաք պիր տրամ ,,Վէսէլօ'' նամ թէաթրօ գումբանեասը թարաֆընտան իճրա օլընաճագ տըր։ Իշպու գումբանեայը թէշքիլ իտէն զէվաթտան Մատմուազէլ Քնար, Մատամ Ֆասուլաճեան, Մ. Պապաեան, Մ. Պէկեան վէ Մ. Արշակ հէր տայիմ բօլլարընտա իպրազը մէհարէթ իթմէքտէ օլտըգլարընտան թէմաշա իտէնլէրի մէմնուն պըրագմագտա տըրլար։

ԿԻՐԻՏ

Գերմանիա վէ Ռուսիանըն րէսմի կազէթալարը Կիրիտ մէսէլէսի հագգընտա ուզուն պէնտլէր եազըպ, շու իքի մուազզամ տէվլէթին էֆքեարընը շու կիպի թէրճիւմէ իթմէքտէ տիրլէր։

1) Պուլղար նիմ ճէզիրէսինտէքի ուֆագ հիւքիւմէթլէրին Մաքէտոնիայա տօղրու հարէքեաթընա սէպէպիյէթ վէրմէմէք վէ անլարը ճէսարէթլէնտիրմէմէք իչին, Կիրիտի Եունանիսթանա թէրք իթմէք մէսէլէսինին գաթիէն մէյտանտան գալգմասը։ 2) Պու մէսէլէնին հալլը իչին պէյնէտտուվէլ միւզզէքէրէյէ պաշլամագտան էվվէլ Եունանիսթանըն հարէքեաթը հալըրէսինի մէնն իթմէք, զիրա Եունանլըլարըն շու հարէքեաթը մուհարէպէյէ սէպէպիյէթ վէրէճէք տիր տէմէքտէ տիրլէր։

Եունանիսթանըն կիտիշինի Ինկիլթէրա տախի խօշ կէօրմէմէքտէ տիր. Կիրիտի զապթ իթմէք վէ էհալիի մէսուտ պիր հալէ գօյմագ իչին լազըմ օլան սէրվէթէ Եունանիսթան մալիք օլմատըղընտան, Կիրիտտէն էլ չէքմէսինի արզու իթմէքտէ իսէտէ. Եունան սահիլէրինի թահթը մուհասէրէյէ ալմագ վէ Բուլղարա գարշը ճէպր իսթիմալ իթմէք իչին Ինկիլթէրանըն րազը օլմայաճաղընը Աժանս բէյբըր պիլտիրմէքտէ տիր։

«Նօվօէ վրէմիա» նամ րուս կազէթասը իսէ, Թիւրքիանըն թէմամիյէթինէ թօգանմամագ խուսուսընտա Ռուսիանըն տախի տիկէր տէվլէթլէրէ հէմէֆքեար պուլընտըղընը պէյանլէ, Եունանիսթանըն Շարգ մէսէլէսինէ գարըշմամասընը թավսիյէ իթմէքտէ տիր։

Կիրիտ մէսէլէսինին տէվլէթլէրին իթթիֆագը իլէ հալլ օլընմասընա Իթալիանըն տախի արզուքէշ պուլընտըղընը Ա. Ստէֆանի պիլտիրմիշ տիր։

Տիւնքի թէլէկրաֆլարտան անլաշըլտըղը իւզրէ, Լօրտ Սօլզպէրի տէվլէթլէրէ պիր ,,սիրքիւլէր'' եօլլայուպ, Կիրիտ իշլէրինէ միւտախէլէ իթմէզտէն էվվէլ՝ Ինկիլթէրա Կիրիտին իսթիգպալը իչին անլարըն էֆքեարընը անլամագ իսթէմիշ. վէ Սամօս ատասը կիպի Կիրիտէ օթօնօմի վէրմէք էֆքեարընը թէրճիհ իթմէքտէ իմիշ։ Իթալիա տախի Ինկիլթէրայա հէմէֆքեար կէօրիւնմէքտէ տիր։

Աժանս Աթինա կազէթասը Գրալ Եօրկինին տէվլէթլէրէ կէօնտէրմիշ օլտըղը պիր պէյաննամէյի նէշր իթմիշ տիր. մէզքիւր պէյաննամէտէ Գրալ տէմիշ տիր «Եվրօբանըն էֆքեարընը Կիրիտէ ֆիտէլի պիր հալա գօյմագ իչին լազըմ օլանը իճրա իթտիմ, զայրը սապրըմ գալմատըղընտան, ատանըն Եունանիսթանա իլհագը մէսէլէսինէ գարար վէրտիմ. պու գարարըմ՝ գապիլ տիրքի, տէվլէթլէրին պունա գարշը ճէպրի թէտպիրլէր գուլլանմասընա սէպէպիյէթ վէրսին, ծօգաթ հէրնէտէ օլուր իսէ՝ պիւթիւն Ռում միլլէթի պէնիմ իլէ պիրլիքտէ տիր»։

Գրալ Եօրկի՝ սապըգ Եունան գօնսօլօսը Կէնատիօսը Կիրիտէ գօմիսէր թային իթտի. վէ գօնսօլօսհանէլէր գափանտըլար. Եունան զապիթի Վասօս ատանըն Գանեա, Գանտիա, Րէթիմօ շէհիրլէրինտէն մաատա հէր պիր թարաֆընը զապթա տէվամ իթմէքտէ տիր։ Պու սէպէպլէրտէն Եըլտըզ սէրայը վէ Պապը Ալի տաիրէլէրինտէ իխթիլաֆաթ հուսուլա կէլմիշ տիր. Էքսէրիսի Թիւրքլէրին Եունան Թօրրաղընա կիրմէլէրինի իսթէմէքտէ տիր. միւքէլա սօն մէճլիսինտէ պու մէսէլէ իլէ մէշղուլ օլուպ, պիր գարար վէրէմէտի. ֆագաթ Սուլթանտան պէօյլէ պիր գարար պէքլէնիլիր, զիրա Ռումլարըն շու հարէքեաթընտա՝ Պապը Ալինին գըմրամամասընտան տօլայը իսլամլարտա խօշնուտիյէթսիզլիք հուսուլա կէլմիշ տիր։

Ֆօթիատի'ս բաշա Կիրիտէ վալի թային օլընտը զիրա գարաթօտօրի բաշա իսթիֆա իթմիշ իտի։

Բրէնս Նիգօլա Լարիսայա էթմիշ տիր։

Եվրօբա ղըրհըլըլարը Գանեա իւզէրինէ հուճում իտէն ասըլար իւզէրինէ աթէշ իթտիլէր իսէտէ, ատանըն տիւնէր գըլթալարընտա Բումլարա գարշը Եվրօբալըլար պիր մէմնունիյէթ կէօսթէրմէյօրլար։

Րէթիմօտա Թիւրքլէր Խըրիսթիյանլարըն էվլէրինի եաղմա իթմէքտէ տիրլէր։

Պիր Եունան սէֆինէսի Գարէնպարիէ (Կիրիտ) լէվազըմաթ չըգարաճագը սըրատա, պիր Ինկիլիզ սէֆինէսի թարաֆընտան մէնն օլընտը վէ թահթէլհըֆզ Գանեա լիմանընա կէօթիւրիւլտը։

ՄԻՒԹԷՆԷՎՎԻՑԷ

Աժանս Ռօյթէրին պէյանընա կէօրէ՝ Պուլկարիա հիւքիւմէթի Ֆրանսատա պիր ֆապրիգայա թօբլար սըբարըշ իթմիշ տիր։

○○

Թիւրքիա ասքէրլէրինէ լէվազըմաթը հարպիյէ թէտարիքի իչին, մուհարէպէյէ մախսուս կիզլի գասատան 450,000 լիրա ալընաճագ ըմըշ։

○○

Օսմանլը պանգասընտան թէքրար 250,000 լիրա եէնի իսթիգրազ օլունարագ, պէտէլինէ աղնամ հասըլաթը (ոչխարաց տուրք) թէէմինաթ կէօսթէրիլէճէք տիր։

○○

Մաքէտոնիա էհալիսինի իսթիլալա թէշվիգ իթմէկէ մէյտան վէրմէմէք իչին, իգթիզաի հալ՝ 250 թապուր ասքէր Պուլղարըն Ղարպ ճիհէթինէ թէճէմմիւ իթմէք իչին միւքէլա մէճլիսի գարար վէրմիշ տիր։

○○

Բարիստէ 1,500 թալէպէլէր բումբէրվէր ճէրիտէլէրին իտարէխանէլէրի էօնիւնտէ թօբլանուպ, նիւմայիշաթ իթմիշլէր վէ «Եաշասըն Եունանիսթան, տիւշսիւն Հանօթօ» տէյիւ պաղըրմըշլար տըր։ Բօլիսլէր անլարը տաղըթմըշ տըր։

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ ԹԷԼԻԿՐԱՖԼԱՐ

(Աժանս Պալգանիք)

Սօֆիա 11 փետրվ.

Սէրպիա գրալընըն Սօֆիայա զիեարէթի մունասէպէթլէ, մէսարիֆաթ իչին սօպրանիէ 100,000 ֆրանգ թախսիս իթտի։

Գանեա 11 փետրվ.

Ասըլար հարէքեաթլարընը թէպտիլ իթմէտիլէր։ Գանեատա պուլունան Թիւրք զապթիյէլէրին իւզէրինէ աթէշ իթտիլէր. Եունան պանտէրալարըն աշաղը ալընմասընա տէկին տէվլէթլէրին տօնանմալարը տախի աթէշ իթմէկէ պաշլայուպ, 25 տագիգէ տէվամ իթտիլէր։ Իւք թօբու Ալմանիա ղըրհըլըը աթտը. եալընըզ մալ զիեանաթը օլմուշ տըր։

Պէռլին 11 փետրվ.

Մէպուսան մէճլիսինտէ խարիճիյէ նազըրը Մ. Մարշալ՝ ասըլար իւզէրինէ թօփ աթըլմասընը պիլտիրուպ, Ալմանիա՝ Թուրթաճագը բօլիթիգասընը թային իթմիշ օլտըղը վէ մագսէտի սուլհըն մուհաֆազասը պուլընտըղը, վէ Եունանիսթանըն հարէքեաթը սուլհա վէ ինսանիյէթբէրվէրլիկէ մուղայիր իտիւկինի պէյան իթմիշ տիր։

Լօնտրա 11 փետրվ.

Մ. Գըրզըն բարլամէնթօտէ՝ տէվլէթլէրին տօնանմալարը ասըլարը Գանեայա հիւճում իթմէքտէն մէնն իչին, անլարըն իւզէրինէ աթէշ իթմէքտէն մաատա պիր թարիգ պուլամատըլար՝ տէմիշ տիր։ Քէզա զապիթ Վասօս ատատա սաայիշի իպգա իտէճէկինի էհալիէ իլան իթմիշ իսէտէ, շիմտիյէ գատար անըն աքսի զուհուրա կէլմէքտէ օլտըղընը պէյանլէ՝ Կիրիտտէ սուլհ ու սայիշ հիւքմ իթտիրմէք իչին՝ տէվլէթլէրին Եունան ասքէրլէրինէ իթիմատ իթմէլէրի քէնտիսինէ շիւբհէլի կէօրինտիկինի իլավէ իթմիշ տիր։

Փարիզ 10 փետրվ.

Գաննեատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ՝ Եվրօբա ղըրհըլըլարընըն ամիրալլարը հիւքիւմէթլէրինէ շու կիպի պիլտիրմիշլէր տիր.

—Կիրիտտէ գարըշըգլըգ կիթտիքճէ արթմագտա տըր, կէլմէքտէ օլան լէվազըմաթըն մէննի իչին էմր վէրիլմէզ իսէ վէ էկէր Եունանիսթանը՝ ասքէր վէ ղըրհըլըլարընը կէրի չէքմէկէ տէվլէթլէր իճպար իթմէզլէր իսէ քէնտիլէրինին վուգուա կէլէն ֆէնալըգլարա մէսուլ օլմայաճագլարընը պէյան իթմիշլէր։

ԶԱԽԻՐԷ ԲԻԱՑԱՍԸ

Վառնա 12 փետրվար

Պուղտայ

վակօն, 57–59, 50 լիպր. հէքթօլ. 10–10, 40 ֆրանք

Արնաւա. 57–61 լիպրա, հէքթօլթր 10–10, 60 ֆրանք

Արբա

44–46 լիպրա, հէքթօլթ. 5–5,20

Մըսըր պուղտայը

հէքթօլիթր 4, 80–5 ֆրանք.

Նաբօլէօն 20,50 ֆռ. հիսապը իլէ կիւնտէ 15–20 վակօն վէ 30–40 արապա պուղտայ, 2–5 արապա արբա վէ 15–20 արապա մըսըր պուղտայը ինմէքտէ տիր։

ՁԵՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՁԵՌԱՐՈՒԵՍՏ

Այս երկու արհեստներու կարեւորութիւնը կնոջ համար անհերքելի է։ Ուստի անոնք որ կը փափաքին սորվիլ ձեւագիտութիւն և ձեռագործ, կը հրաւիրուին դիմել Օր. Թիրիզա Քիրեճճեանի, (Կրդ. Թաղ, 1214 թիւ) որ պատրաստ է յոյժ դիւրամատչելի գինով և կարճ ժամանակի մէջ այս երկու արուեստները սորվեցնել։ Օրիորդը իր դասերը պիտի տայ երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, կէս օրէն ետք։

Отговорникъ: Х. Тамисовъ   Печатница „Взаимность" — Варна.